

Kronika nr 26

Danuta Karczewicz

II Katedra i Klinika Okulistyki, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Dobry przyjaciel jest wielkim darem nieba
Platon

KLINIKI OKULISTYCZNE POD NOWYM KIEROWNICTWEM

Miło mi powiadomić Państwa, że mamy trzech nowych kierowników klinik okulistycznych.

1 października 2021 r. kierownikiem Kliniki Okulistyki Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku została dr hab. n. med. **Joanna Konopińska**, zastępując na tym stanowisku prof. Zofię Mariak, która po 21 latach kierowania Kliniką przeszła na emeryturę. Jest absolwentką Akademii Medycznej w Białymstoku na kierunku lekarskim, którą ukończyła z wyróżnieniem w 2006 r. Od 2007 r. pracuje w Klinice Okulistyki w Białymstoku, gdzie przeszła szkolenie specjalizacyjne. W 2012 r. uzyskała stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy pt. *Wpływ fakoemulsyfikacji zaćmy na głębokość komory przedniej i szerokość kąta przesączania w oczach z jaskrą*, której promotorem była prof. dr hab. Zofia Mariak, a w 2022 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych na podstawie osiągnięcia naukowego pt. *Skuteczność i profil bezpieczeństwa łączonych operacji przeciwjaskrowych*. Do momentu uzyskania habilitacji była autorką 39 prac naukowych, po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego – 19. Swoje prace publikowała w czasopismach krajowych i zagranicznych.

Główną osią jej zainteresowań zarówno klinicznych, jak i naukowych stanowią zaćma i jaskra, ze szczególnym uwzględnieniem zabiegów przeciwjaskrowych. W chwili obecnej wykonuje wszystkie rodzaje zabiegów przeciwjaskrowych: od klasycznych penetrujących, poprzez niepenetrujące oraz nowoczesne zabiegi chirurgii minimalnie inwazyjnej.

Dr hab. n. med. Joanna Konopińska

Aktywnie angażuje się w działalność społeczną – od

2019 r. jest przewodniczącą Podlaskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, a od 2022 r. pełnomocniczką rektora ds. równości płci na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku.

W styczniu 2022 r. prof. dr. hab. n. med. **Katarzyna Michalska-Małecka** objęła funkcję kierownika Katedry i Kliniki Okulistyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, ordynatora Kliniki Okulistyki Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku oraz stanowisko profesora badawczo-dydaktycznego w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego.

Po ukończeniu z wyróżnieniem, w 1989 r., II Liceum Ogólnokształcącego im. Hanka Sawickiej w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Rybniku rozpoczęła studia medyczne na Wydziale Lekarskim w Zabrze Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach (obecnie Śląskiego Uniwersytetu Medycznego). Tytuł i dyplom lekarza uzyskała 28 czerwca 1996 r.

Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Michalska-Małecka

W 2001 r. na podstawie dysertacji *Retinopatia cukrzycowa a właściwości reologiczne krwi* napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. n. med. Bolesława Turczyńskiego uzyskała stopień naukowy doktora nauk medycznych, a stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych nadano jej w 2012 r. na podstawie przeprowadzonego na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach postępowania habilitacyjnego, którego podstawą był dotychczasowy dorobek naukowy oraz rozprawa habilitacyjna pt. *Ocena wpływu parametrów hemoreologicznych na występowanie i progresję wybranych schorzeń okulistycznych związanych z zaburzeniami przepływu krwi*.

Na mocy postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 29 stycznia 2018 r. uzyskała tytuł naukowy profesora

AUTOR DO KORESPONDENCJI

prof. dr hab. n. med. Danuta Karczewicz, II Katedra i Klinika Okulistyki, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, e-mail: adkarczewicz@gmail.com

nauk medycznych. W czerwcu 2020 r. z wynikiem bardzo dobrym ukończyła Studia Podyplomowe na kierunku Zarządzanie Placówkami Ochrony Zdrowia na Wydziale Społeczno-Medycznym Wyższej Szkoły Planowania Strategicznego w Dąbrowie Górniczej.

Na stanowisku profesora pracowała od 29 czerwca 2018 r. w Klinice Okulistyki Katedry Okulistyki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Zorganizowała zespół lekarsko-pielęgniarski w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym im. Prof. K. Gibińskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, który prowadzi programy lekowe AMD oraz DME mający pod opieką jedną z najliczniejszych grup pacjentów w kraju.

Zainteresowania badawcze prof. Katarzyny Michalskiej-Małeckiej koncentrują się na zagadnieniach związanych z nowoczesną diagnostyką i leczeniem chorób oczu zarówno przedniego, jak i tylnego odcinka oka. Jej działalność kliniczna i badawcza jest ukierunkowana na analizę zmian hemoreologicznych i genetycznych w patogenezie chorób plamki, szczególnie koncentrując się na zwyrodnieniu plamki związanym z wiekiem, zakrzepem pnia oraz gałęzi żyły środkowej siatkówki. Specjalizuje się w diagnostyce i terapii retinopatii cukrzycowej oraz zespołu trakcji szkliskowo-siatkówkowej. Zajmuje się także wykorzystywaniem najnowocześniejszych technik terapii w chorobach tylnego bieguna gałki ocznej, chirurgią zaćmy oraz jaskry. W praktyce klinicznej koncentruje się na zabiegach witreoretinalnych chorób siatkówki oraz przestrzeni szkliskowo-siatkówkowej, chirurgii zaćmy, terapii chorób siatkówki z zastosowaniem preparatów doszkliskowych, zabiegach przeciwjaskrowych. Jest autorem 128 publikacji, w tym 32 zagranicznych.

Jest członkiem polskich i międzynarodowych towarzystw i stowarzyszeń naukowych, takich jak: Polskie Towarzystwo Okulistyczne (PTO), Stowarzyszenie Zwyrodnienia Plamki Związanego z Wiekiem AMD, European Society of Cataract Refractive Surgeons (ESCRS), European Society of Retina Specialists (Euretina), Polskie Towarzystwo Biofizyczne (PTB), American Academy of Ophthalmology (AAO), European VitreoRetinal Society (EVRS), Leksell Gamma Knife Society (LGKS).

Jest promotorem 7 prac doktoranckich zakończonych nadaniem stopnia doktora nauk medycznych oraz dwóch otwartych przewodów doktorskich. Prowadzi kursy podyplomowe dla lekarzy specjalizujących się w dziedzinie okulistyki w ramach działalności Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego.

W kategorii Innowacyjne odkrycie naukowe była kandydatką do nagrody w konkursie Prix Galien Polska 2016 za projekt badawczy pt. *Skuteczność leczenia obrzęku plamki z zastosowaniem doszkliskowego implantu deksametazonu o przedłużonym działaniu w porównaniu do laseroterapii.*

Od 2018 r. zaczęła działać aktywnie wraz ze stworzonym zespołem w roli Principal Investigator w licznych badaniach klinicznych obejmujących schorzenia siatkówki.

Od 2013 r. jest członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie okulistyki. W latach 2013–2016 była

konsultantem wojewódzkim w dziedzinie okulistyki dla województwa śląskiego. Od marca 2015 jest przewodniczącą Śląskiego Oddziału Stowarzyszenia AMD w Katowicach, a od maja 2016 r. pełni funkcję członka Zarządu Głównego Stowarzyszenia AMD.

W 2016 r. został odznaczona odznaką „Przyjaciel niewidomych” – przez Prezydium Zarządu Okręgu Śląskiego Polskiego Związku Niewidomych, którą otrzymała za zaangażowanie w niesieniu pomocy społeczności osób niewidomych i słabowidzących.

W 2016 r. była Laureatka V miejsca Plebiscytu dla 50 Najbardziej Wpływowych Kobiet w województwie Śląskim „Dziennika Zachodniego”. Kapituła plebiscytu przyznawała nagrody kobietom, które swoją pracą wpływają na rozwój województwa śląskiego, wyróżniają się talentem, przedsiębiorczością oraz troską o sprawy społeczne.

Sylwetka prof. Katarzyny Michalskiej-Małeckiej w 2020 r. znalazła się w *Złotej Księdze Nauki Polskiej*, wydanej na okoliczność setnej rocznicy odzyskania niepodległości.

1 czerwca 2021 r. kierownictwo Kliniki Okulistyki Wojewódzkiego Instytutu Medycyny Lotnictwa powierzono dr. n. med. Radosławowi Różyckiemu. Doktor n. med. **Radosław Różycki** ukończył studia na Wydziale Lekarskim Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego w Łodzi, staż specjalizacyjny z okulistyki odbył w Klinice Okulistyki Centralnego Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej w Warszawie, gdzie przez kolejne lata pracował najpierw jako asystent, a następnie jako adiunkt naukowo-dydaktyczny. Pracę doktorską pt. *Dakrioscyntygrafia w diagnostyce zaburzeń odpływu łez* obronił w r. 2004. Dr Radosław Różycki odbył liczne staże zagraniczne, m.in. w Como (Włochy), Frankfurt nad Menem i Salzgitter (Niemcy).

Od kilku lat prowadzi w Centrum Edukacji Medycznej w Warszawie kursy na mrożonej tkance ludzkiej z zaawansowanych technik chirurgii okuoplastycznej. Przeprowadzi również kursy dla lekarzy okulistów nt. niedrożności dróg łzowych, chorób powierzchni oka, onkologii okulistyki i chirurgii zaćmy. Był kierownikiem specjalizacji 7 lekarzy, z których 5 obroniło prace doktorskie. Obecnie jest kierownikiem specjalizacji 2 lekarzy rezydentów w Klinice Okulistycznej Wojewódzkiego Instytutu Medycyny Lotniczej (WIML).

Doktor Różycki jest autorem i współautorem ponad 40 publikacji w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, współautorem 4 publikacji książkowych oraz ponad 100 doniesień zjazdowych. Bierze czynny udział w okulistycznych konferencjach krajowych i zagranicznych, przedstawiając prace w formie wystąpień, plakatów oraz prowadzi na nich kursy jako wykładowca. Wyniki swoich badań prezentował między

Dr n. med. Radosław Różycki

innymi na konferencjach w: Abu Zabi, Wiedniu, Barcelonie, Hamburgu, Tallinie i Amsterdamie. Od 10 lat jest członkiem Amerykańskiej Akademii Okulistycznej. Był uczestnikiem konferencji AAO w Chicago, San Francisco, Nowym Orleanie i Las Vegas. Samodzielnie przeprowadził ponad 30 tysięcy zabiegów chirurgicznych z zakresu chirurgii zaćmy, aparatu ochronnego oka i rekonstrukcji dróg łzowych oraz 60 przeszczepów rogówki. Jest koordynatorem szeregu badań naukowych prowadzonych w WIML.

Doktor Różycki od 2021 r. wchodzi w skład komitetu naukowego kwartalnika naukowego „Ophtha Therapy. Terapie w okulistyce” z siedzibą Redakcji w Klinice Okulistyki WIML. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Okulistycznego oraz dodatkowo członkiem Sekcji Rogówki, Powierzchni Oka i Soczewek Kontaktowych PTO. Jego zainteresowania badawcze obejmują: chirurgię zaćmy, transplantologię rogówki, operacje rekonstrukcyjne przedniego odcinka oka, chirurgię aparatu ochronnego oka, niedrożność dróg łzowych, onkologię okulistyczną.

Nowym kierownikom składam serdeczne gratulacje, życzę dużo zdrowia i wytrwałości w realizowaniu wytyczonych celów naukowych.

Profesor Zofii Mariak i Profesorowi Markowi Prostowi, którzy odeszli na emeryturę, życzę zdrowia i wielu pogodnych lat życia, niech zawsze towarzyszy Wam szczęście.

OKULISTYKA XXI WIEKU – STATE OF THE ART

W dniach 20–21 maja 2022 r. we Wrocławiu odbyła się XLIII Wrocławska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Okulistyka XXI wieku – State of the art”, w czasie której miała miejsce uroczysta Gala Jubileuszowa poświęcona dwóm wspaniałym rocznicom – 60 lat pracy zawodowej profesor Marii Hanny Niżankowskiej i 20 lat istnienia Ośrodka Okulistyki Klinicznej „Spektrum”. Uroczystość odbyła się w Muzeum Narodowym we Wrocławiu.

Podczas benefisu prof. Marii Hanny Niżankowskiej zabrali głos profesorowie Jerzy Szaflik, Krystyna Pecold, Bronisława Kornaszewka-Matuszewska, Danuta Karczewicz oraz dr n. med. Jolanta Oficjalska. Mówili o współpracy i osobistych relacjach z Jubilatką.

„Memories from Poland” to temat telewizyjnego wystąpienia prof. George Speatha z Philadelphii, który

Prof. dr hab. n. med. Hanna Maria Niżankowska

Prof. dr hab. n. med. Danuta Karczewicz

w bardzo ciepłych i miłych słowach mówił o przyjaźni z Jubilatką. W czasie gali wspomniano pierwszego kierownika Kliniki Okulistyki Akademii Medycznej we Wrocławiu, profesora okulistyki, poetę i prozaika, mistrza naszej Jubilatki – Witolda Juliusza Kapuścińskiego. W czasie tego spotkania odbyła się premiera książki prof. Marii Hanny Niżankowskiej *Moje życie i praca*, która jest nie tylko biografią autorki, ale przede wszystkim zapisem z życia niezwyklej kobiety, która z powodu zmienności losów podejmowała śmiałe decyzje i przeżywała niezwykle przygody. Gorąco polecam lekturę tej książki.

Gościem specjalnym gali była polska aktorka, Krystyna Janda, która w sposób bardzo interesujący opowiadała o swoim życiu, pracy i odpowiadała na pytania zebranych gości. Spotkanie zakończyła uroczysta kolacja.

Ośrodek Okulistyki Klinicznej „Spektrum” powstał w 2001 r. przy współudziale prof. Marii Hanny Niżankowskiej. Pracuje w nim 150 osób, działają 3 sale operacyjne, lecz się 30 000 pacjentów, wykonuje się 5500 operacji okulistycznych rocznie. W ciągu 20 lat istnienia zorganizowano 41 konferencji naukowo-szkoleniowych. Tematem tegorocznej XLIII Konferencji Naukowo-Szkoleniowej była „Okulistyka XXI wieku – State of the art”. Przewodniczącą Komitetu Naukowego i Organizacyjnego była dr n. med. Maria Muzyka-Woźniak, a honorową przewodniczącą prof. Maria Hanna Niżankowska. Przedstawione prace dotyczyły okulistyki dziecięcej, chirurgii refrakcyjnej rogówki, chirurgii refrakcyjnej soczewki, chorób siatkówki, diagnostyki układu optycznego oka i jaskry. Wszystkie prace były bardzo interesujące, o czym świadczyła wypełniona po brzegi sala obrad i ożywione dyskusje. Uwagę moją zwrócił referat dr hab. Anny Turno-Kręcickiej *Postępy w diagnostyce i terapii autoimmunologicznych zapaleń błony naczyniowej u dzieci*, praca dr hab. n. med. Patrycji Krzyżanowskiej-Berkowskiej *Wyniki implantacji soczewek wieloogniskowych u dzieci* oraz prof. Jerzego Szaflika *Wykorzystanie sztucznej inteligencji we wczesnej diagnostyce jaskry – badania przesiewowe*.

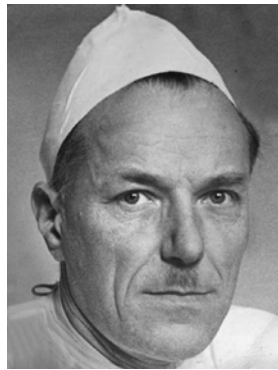
Organizatorom Konferencji pragnę złożyć gratulacje i podziękowania za zorganizowanie tak interesującego spotkania. Zapewniam przewodniczącą dr Marię Muzykę-Woźniak, że Konferencja była wyjątkowa i uroczysta.

Prof. dr hab. n. med. Hanna Maria Niżankowska

Prof. dr hab. n. med. Witold
Kapuściński

Prof. dr hab. n. med. Witold
Starkiewicz

Biorąc pod uwagę długoletnią przyjaźń, jaka łączy Klinikę Okulistyczną we Wrocławiu i Klinikę Okulistyczną w Szczecinie, z dużą przyjemnością uczestniczyłam w uroczystościach poświęconym dwóm wspomniałym rocznicom – 60 lat pracy zawodowej prof. Marii Hanny Niżankowskiej i 20 lat istnienia Ośrodka Okulistyki Klinicznej „Spektrum”. Obie Kliniki już od czasów profesora Witolda Kapuścińskiego i Witolda Starkiewicza utrzymywały dobre kontakty naukowe i towarzyskie.

W październiku 1995 r. w czasie uroczystej 150. sesji Dolnośląskiego Oddziału PTO we Wrocławiu profesor Wanda Andrzejewska wygłosiła referat *O przyjaźni dwóch Witoldów i ich następców*.

Tematem, który w latach 60. ubiegłego stulecia interesował oba ośrodki było leczenie operacyjne krótkowzroczności wysokiej metodą Malbrana w modyfikacji prof. Starkiewicza, który jako pierwszy wprowadził to leczenie w Polsce w 1963 r. Polegała ona na wzmocnieniu tylnego bieguna gałki ocznej pasmem powięzi szerokiej uda – *circumligatio meridionalis*.

Prowadzone przez szereg lat badania w Klinice Wrocławskiej zaowocowały pracą habilitacyjną prof. Piotra Hańczyka i dwoma doktoratami. Muszę nadmienić, że prof. Piotr Hańczyk był recenzentem mojej pracy habilitacyjnej.

Profesor Eugenia Ogielska przyjeżdżała kilkakrotnie do naszej Kliniki na egzaminy specjalizacyjne na II stopień z okulistyki, gdyż takie były wymagania ministerialne.

W moich pierwszych pracach naukowych i pracy doktorskiej dotyczącej wpływu leków rozszerzających naczynia siatkówki powoływałam się na wyniki badań Eugenii Ogielskiej, Leszka Barana i Hanny Niżankowskiej, które też dotyczyły pomiarów naczyń siatkówkowych, a w pracy habilitacyjnej dotyczącej badań układu naczyniowego w oczach krótkowzrocznych na pracę Niżankowskiej o wpływie doświadczonego zmniejszenia dopływu krwi przez tętnicę szyjną wewnętrzną na przepływ siatkówkowy, badanie zachowania się szerokości łożyska naczyniowego siatkówki. Znałam prace naukowe prof. Hanny Niżankowskiej, ale nie znałam osobiście autorki tych prac.

Na pierwszych zjazdach okulistycznych, w których brałam udział, uwagę moją przykuła piękna kobieta, okulistka. Wzbudziła mój podziw i głęboki szacunek. Była to właśnie prof. Hanna Niżankowska.

Zapoznała nas moja szefowa, prof. Wanda Andrzejewska. Znajomość nasza przez lata dojrzywała, nabierała mocy. Wiele problemów okulistycznych, którymi zajmowały się obie kliniki, było podobnych, tak jak wspomniane badanie dotyczące układu naczyniowego gałki ocznej.

Problemem, któremu Pani Profesor poświęciła większość swoich prac naukowych, wiele podręczników i wystąpień, była jaskra, która stanowiła również temat badań w naszej Klinice. Ja i moi koledzy braliśmy czynny udział we wszystkich Sympozjach Jaskrowych organizowanych od 1998 r. przez Sekcję Jaskrową PTO, którą w tym okresie kierowała Pani Profesor oraz Klinikę Okulistyki we Wrocławiu. Wszystkie te sympozja cieszyły się wielkim zainteresowaniem i stały na wysokim poziomie naukowym.

Miło było mi zawsze gościć Panią Profesor i jej asystentów na sympozjach okulistycznych organizowanych przez naszą Klinikę w Międzyzdrojach w Hotelu Amber Baltic, na których często była przewodniczącą sesji i wygłaszała referaty. Na ostatnim z nich w 2017 r. przedstawiła pracę *Dlaczego jaskra pierwotna otwartego kąta może prowadzić do ślepoty*. Wieczorami słuchając szumu fal, mogłyśmy porozmawiać o sprawach niezwiązanych z okulistyką.

Niekiedy, gdy miałam ciężkie chwile z powodu nawału pracy, myślałam o Pani Profesor, która mając na głowie dom, klinikę, potrafiła napisać tyle podręczników naukowych, zorganizować tyle wspólnych zjazdów, być promotorem 29 prac doktorskich, myślałam wówczas, że ja też muszę dać radę.

Postawa etyczna Pani Profesor, duża pracowitość, wytrwałość w działaniu, empatia były wzorem dla mnie i całego środowiska okulistycznego. Niewiele jest osób tak kulturalnych i ciepłych w kontaktach jak nasza Jubilatka.

Składam Pani Profesor wyrazy wszelkiego uznania, życzę zdrowia i wielu pogodnych lat życia.

MŁODE TALENTY

23 kwietnia 2022 r. odbyła się II edycja konferencji okulistycznej Młode Talenty. Ze względu na pandemię COVID-19 została przeprowadzona w trybie on-line. W komitecie na-

I Konferencja Okulistyczna Młode Talenty

ukowym i organizacyjnym zasiadli dr n. med. Martyna Tomczyk-Socha i dr n. med. Wojciech Czak, a honorowy komitet naukowy zaszczylił prof. dr. hab. n. med. Marta Misiuk-Hojło i dr hab. n. med. Anna Turno-Kręcicka, prof. UMW. Konferencja składała się z 5 sesji, w czasie których wygłoszone zostały 24 prace z ośrodków uniwersyteckich z całej Polski.

Pierwsza i trzecia sesja dotyczyły najciekawszych okulistycznych przypadków medycznych. Omawiane tematy obejmowały szerokie spektrum zagadnień: od okulistycznych powikłań po stosowanych lekach po infekcje wywołane egzotycznymi pasożytami. Uwagę zwróciła świetna praca *Nadciśnienie wewnątrzgałkowe związane z torbielowością ciała rzęskowego i tęczówki „pseudoplateau iris” – opis przypadku* przygotowana przez Joannę Cyrankiewicz i wsp. Dzięki sesji Futurologia okulistyczna wyrzeliśmy w przyszłość, część prac została wygłoszona w języku angielskim. W pracy pt. *Tajemnice oka w XXI wieku. Odkrycia zmieniające definicje znanych struktur oka* dr hab. Adrian Smędomski pokazał, jak długa czeka nas jeszcze droga do pełnego poznania funkcji i budowy oka. Ostatnia sesja *Ciekawe rozprawy doktorskie* zgromadziła inspirujące prace młodych naukowców z całej Polski. Na uwagę zasługiwała praca *Nowe spojrzenie na etiologię witreoretinopatii proliferacyjnej – rola zaburzeń ekspresji miRNA w ciele szklistym* dr n. med. Agnieszki Rafalskiej.

Sesje zostały wzbogacone trzema wykładami eksperckimi: prof. dr hab. Marta Misiuk-Hojło mówiła o kontrowersjach dotyczących konserwantów w kroplach przeciwjaskrowych oraz nowych metodach leczenia retinopatii cukrzycowej nieproliferacyjnej, a dr n. med. Joanna Adamiec-Mroczek przedstawiła sposoby postępowania w przetrwałym cukrzycowym obrzęku płamki.

Kilkuset słuchaczy i liczni prelegenci wykazali zainteresowanie i potrzebę dalszych wydarzeń o tym profilu, zapewniając sukces obecnej edycji. Różnorodność prac świadczy o kreatywności i pasji młodych naukowców. Wszyscy mamy nadzieję, że kolejne spotkanie odbędzie się już w trybie stacjonarnym. Do zobaczenia za rok!

Gratuluje pomysłu i organizacji tego typu konferencji, czekamy na następne.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA OD NAUKI DO PRAKTYKI

W dniach 27–28 maja 2022 r. w wyjątkowym miejscu – w Centrum Konferencyjnym Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku odbyła się kolejna, już czwarta edycja Międzynarodowej Konferencji OD NAUKI DO PRAKTYKI, Okulistyka Katamarany. Konferencja została zorganizowana tradycyjnie przez Centrum Mikrochirurgii Oka LASER – Klinikę profesora Jerzego Szaflika i Klinikę Okulistyki Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Przewodniczącym Komitetu Naukowego był prof. dr hab. n. med. Jacek P. Szaflik. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego – prof. dr hab. n. med. Jerzy Szaflik, natomiast funkcję Honorowej Przewodniczącej Komitetu Naukowego objęła prof. dr hab. n. med. Katarzyna Michalska-Małecka – kierownik Katedry i Kliniki

Okulistyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Podobnie jak podczas poprzednich edycji i tym razem największej czasu organizatorzy poświęcili najciekawszym przypadkom wybranym z praktyki lekarskiej. Prelekcje z zakresu przedniego odcinka oka i powierzchni oka, tylnego odcinka i jaskry zostały uzupełnione elektroniczną sesją plakatową. Wykładom plenarnym towarzyszyły warsztaty praktyczne, kurs USG oraz wystawa medyczna.

Konferencja dotyczyła nie tylko chorób oczu, organizatorzy zaplanowali specjalną sesję interdyscyplinarną, podczas której okuliści z całej Polski aktywnie dyskutowali z prof. dr hab. n. med. Krzysztofem J. Filipiakiem na temat COVID-19, prof. dr hab. n. med. Ireną Walecką o toksynie botulinowej, dr. n. med. Piotrem Wierzbińskim o tym, w czym może pomóc psychiatra okuliście, prof. dr hab. n. med. Elżbietą Bandurską-Stankiewicz na temat tego, czy nowe leki przeciwhiperglikemiczne mają wpływ na cukrzycowe powikłania oczne, prof. dr hab. n. med. Brygidą Kwiatkowską o objawach ocznych w łuszczycowym zapaleniu stawów, natomiast z prof. dr hab. n. med. Marzenną Bartoszewicz na temat procedury aseptycznego postępowania w iniekcjach anti-VEGF. W konferencji udział wzięło 350 uczestników. Organizatorzy serdecznie dziękują wszystkim prelegentom za wysoki poziom merytoryczny spotkania, słuchaczom za czynny udział w obradach, a wystawcom, że stworzyli wyjątkowy klimat tej konferencji naukowo-szkoleniowej. Moje gratulacje dla organizatorów konferencji.

Prof. dr hab. n. med. Alina Bakunowicz-Łazarczyk i prof. dr hab. n. med. Bożena Romanowska-Dixon

Prof. dr hab. n. med. Alina Bakunowicz-Łazarczyk – 25-lecie Kliniki Okulistyki Dziecięcej z Ośrodkiem Leczenia Zea

Statuetka w ramach podziękowania dla prof. dr hab. n. med. Aliny Bakunowicz-Łazarczyk

12 maja 2022 r. Klinika Okulistyki Dziecięcej z Ośrodkiem Leczenia Zeza Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku świętowała 25-lecie działalności. Uroczystości odbyły się z udziałem władz uczelni, władz miasta i województwa oraz członków Oddziału Podlaskiego PTO w Auli Pałacu Branickich w Białymstoku. Gościem honorowym była prof. Bożena Romanowska-Dixon – prezes-elekt Polskiego Towarzystwa Okulistycznego.

W czasie uroczystego otwarcia 53. Zjazdu Okulistów Polskich w Warszawie kierownik Kliniki Okulistyki Dziecięcej z Ośrodkiem Leczenia Zeza prof. dr hab. n. med. Alina Bakunowicz-Łazarczyk została uhonorowana wyróżnieniem i pamiątkową statuetką za utworzenie i 25 lat pracy Kliniki.

Moje gratulacje dla Pani Profesor i dla pracowników Kliniki z okazji tak pięknego jubileuszu. Życzę dalszej owocnej pracy dla dobra naszych dzieci i dalszych sukcesów naukowych.

53. ZJAZD OKULISTÓW POLSKICH

W dniach 9–11 czerwca 2022 r. w Warszawie odbył się 53. Zjazd Okulistów Polskich. Organizatorem był Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Okulistycznego. Przewodniczącym Komitetu Naukowego i Organizacyjnego był prof. Jacek P. Szaflik, a wiceprzewodniczącą prof. Bożena Romanowska-Dixon.

Podczas uroczystego otwarcia Zjazdu uczestników przywitał ustępujący prezes PTO prof. Jacek Szaflik i nowa prezes prof. Bożena Romanowska-Dixon. Uczestnicy wysłuchali czterech wykładów inauguracyjnych: prof. Macieja Krawczyńskiego na temat dziedzicznych neuropatii nerwów wzrokowych – nowe perspektywy, prof. Nataliya Pasychnikova z Odessy zapoznała nas z działalnością Ukraińskiego Towarzystwa Okulistycznego w czasie trwającej wojny. Tematem wykładu on-line prof. Zoltana Zsolt Nagy z Budapesztu było zastosowanie lasera femtosekundowego w chirurgii jaskry. Profesor Jacek Szaflik omówił działalność Polskiego Towarzystwa Okulistycznego w czasie pandemii COVID-19.

Program naukowy zjazdu był bardzo bogaty i dotyczył najbardziej aktualnych tematów współczesnej okulistyki: jaskry, zaćmy, chorób siatkówki, zespołu suchego oka, nowotworów gałki ocznej, ergoftalmologii. Omówiono również wpływ pandemii COVID-19 na pracę okulistycznej izby przyjęć. W czasie Zjazdu ogłoszono 150 referatów, 21 prac przedstawiono w formie plakatów, odbyły się trzy sesje firmowe. Program obejmował siedem kursów edukacyjnych i trzy warsztaty praktyczne, na których lekarze mogli wzbogacać swoją wiedzę okulistyczną. Wprowadzono też nową formę edukacyjną, tzw. koktajl z ekspertem. Podczas takiego spotkania była możliwość przeprowadzenia w przyjaznej atmosferze bezpośredniej rozmowy z ekspertem wybranej dziedziny okulistyki. Czas rozmowy przeznaczony na jedną osobę wynosił 10 minut. Ekspertami, którzy odpowiadali na zadawane pytania, byli profesorowie: Bożena Romanowska-Dixon, Jerzy Mackiewicz, Jakub Kałużny, Ewa Mrukwa-Kominek, Jacek Szaflik, Alina Bakunowicz-Łazarczyk. Wzorem lat ubiegłych odbyła się sesja poświęcona badaniom podstawowym i klinicznym w okulistyce, tzw. PIKO. Najlepsze prezentacje wygłoszone przez młodych okulistów w ramach sesji Młodzi okuliści zostały nagrodzone, podobnie jak najlepsze prace w sesji plakatowej.

Wieczorem 10 czerwca zwiedzaliśmy Centrum Nauki Kopernik. W centralnej ekspozycji Centrum, w strefie eksperymentowania, poświęconej przyrodzie i zachodzącym w niej zjawiskom oraz człowiekowi i ludzkiej percepcji świata fizycznego mogliśmy samodzielnie, przez kilka godzin eksperymentować przy około 200 stacjach doświadczalnych.

W imieniu własnym i uczestników Zjazdu pragnę podziękować Panu Profesorowi Jackowi Szaflikowi i Pani Profesor Bożenie Romanowskiej-Dixon za zorganizowanie wspaniałego zjazdu, podczas którego mogliśmy osobiście, a nie wirtualnie, dyskutować na tematy dotyczące decyzji diagnostycznych i terapeutycznych podejmowanych u pacjentów okulistycznych.

Podczas tegorocznej edycji Zjazdu 9 czerwca odbyło się Walne Zgromadzenie Zarządu Głównego PTO i wybory do Zarządu Głównego PTO.

Prezesem PTO została prof. dr hab. n. med. Bożena Romanowska-Dixon. Na stanowisko prezesa-elekta wybrano prof. dr hab. n. med. Ewę Mrukwę-Kominek. W skład Zarządu weszli profesorowie: Alina Bakunowicz-Łazarczyk, Iwona Grabska-Liberek, Jerzy Mackiewicz, Jakub Kałużny, Marta

Misiuk-Hojło, Marcin Stopa, Jacek Szaflik, dr hab. n. med. Dariusz Dobrowolski. Skarbnikiem została lek. Agnieszka Nowak, sekretarzem dr n. med. Weronika Pocij-Marciak. Podczas Zjazdu odbyły się też zebrania sprawozdawczo-wyborcze sekcji PTO, na których wybrano nowe władze. Wyniki wyborów przedstawię w następnej kronice.

Profesor Andrzej Grzybowski zapoznał nas z działalnością Fundacji „Okulistyka 21” w pierwszym półroczu w 2022 r. Pierwsze półrocze 2022 r. było dla Fundacji „Okulistyka 21” bardzo owocnym czasem, w którym udało się zrealizować wiele interesujących inicjatyw związanych z edukacją i upowszechnieniem wiedzy w zakresie okulistyki.

W ramach projektu Kampania edukacyjna „Miopia – rozwój wiedzy na temat krótkowzroczności” finansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki rozbudowano stronę internetową www.miopia.pl. Platforma jest źródłem wiarygodnej, aktualnej wiedzy skierowanej do pacjentów, lekarzy, optometrystów i innych pracowników medycznych. W zakresie krótkowzroczności Fundacja „Okulistyka 21” w maju oraz czerwcu prowadziła badania przesiewowe wzroku dzieci w klasach 1–3 szkół podstawowych dwóch gmin oraz Niepublicznym Przedszkolu Calineczka w Krosnie koło Mosiny. Wykorzystując metodę tradycyjną badania wzroku, w gminie Buk przebadano 210 dzieci, a w gminie Czerwonak 350 dzieci. W przedszkolu do przebadania 50 dzieci zastosowano metodę fotoskringu. Natomiast od 13 czerwca do 15 lipca 2022 r. Fundacja prowadziła przesiewowe badania wzroku w poznańskich żłobkach w ramach grantu otrzymanego przez Urząd Miasta Poznania. Celem projektu było przebadanie 500 dzieci w wieku 2 i 3 lat uczęszczających do publicznych żłobków na terenie Poznania, przy użyciu metody fotoskringu za pomocą urządzenia określającego wadę refrakcji. Wiele wad wzroku u dzieci może nie dawać objawów, co oznacza, że mogą też być niezauważone przez rodziców. Dlatego konieczne jest wczesne wykrycie wad wzroku, by móc zapobiec dalszym konsekwencjom.

W lutym prezes fundacji prof. Andrzej Grzybowski został powołany przez Ministra Edukacji i Nauki do pełnienia funkcji Eksperta Komisji Ewaluacji Nauki do oceny osiągnięć w ramach ewaluacji jakości działalności naukowej. W marcu „Program profilaktyki retinopatii cukrzycowej w województwie wielkopolskim”, który Fundacja Wspierania Rozwoju Okulistyki „Okulistyka 21” realizuje w partnerstwie z Kliniką Chorób Wewnętrznych i Diabetologii Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu został laureatem konkursu „Zdrowy Samorząd”. Celem konkursu jest nagrodzenie samorządów, które w sposób najbardziej efektywny realizują zadania związane z profilaktyką różnych chorób i edukacją zdrowotną. Program jest realizowany we współpracy z Urzędem Marszałkowskim i współfinansowany przez Unię Europejską ze środków EFS oraz budżetu państwa w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020. Dotychczasowym efektem programu zdrowotnego jest wykrycie retinopatii cukrzycowej u 30% osób z 10 tys. przebadanych pacjentów z cukrzycą w ramach

współpracy z 25 poradniami diabetologicznymi na terenie Wielkopolski.

W 2021 r. opublikowano zalecenia dotyczące korekcji presbiopii powstałe w ramach projektu „Presbiopia – nauka dla innowacyjności, innowacyjność dla nauki” współfinansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

w ramach projektu DIALOG. Dokumenty są wynikiem niemal dwuletniej pracy grona polskich ekspertów z zakresu okulistyki, optometrii i fizyki oraz przedstawicieli firm medycznych, które wyraziły chęć wsparcia prac projektowych. Dostępne są na stronie internetowej www.prezbiopia.pl/zalecenia/.

Profesor Andrzej Grzybowski został wyróżniony Laureatem Najlepszym z Najlepszych za szczególne zasługi w promowaniu Warmii i Mazur w kraju i zagranicą oraz otrzymał nagrodę Founders’ Award Międzynarodowego Towarzystwa Chirurgii Refrakcyjnej. Nagroda Marszałka Województwa mająca na celu uhonorowanie osiągnięć sukcesy na arenie ogólnopolskiej, europejskiej i światowej została wręczona 28 kwietnia podczas gali w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej. Z kolei 30 maja w Pałacu Prezydenckim Profesor Andrzej Grzybowski otrzymał Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski nadany przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę. Nagrodę przyznano za wybitne osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej oraz wspieranie międzynarodowej współpracy naukowej. Pod koniec tego półrocza prof. Andrzej Grzybowski został powołany do członkostwa Akademii Europaea, której celem jest rozwój i propagowanie doskonałości w nauce. Jej zadaniem jest promowanie badań europejskich, doradzanie rządowi i organizacjom międzynarodowym w sprawach naukowych oraz dalsze badania interdyscyplinarne i międzynarodowe.

„SZTUCZNA INTELIGENCJA W OKULISTYCE”

W czerwcu odbyła się pierwsza w Polsce międzynarodowa konferencja on-line „Sztuczna Inteligencja w Okulistyce”. Została zorganizowana we współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, a współfinansowana była ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu „Doskonała nauka”. Konferencja okazała się dużym sukcesem, zarejestrowało się ponad 650 osób z 19 krajów Europy, z Azji, obu Ameryk oraz Południowej Afryki. Prowadzona była w języku angielskim, zapewniono tłumaczenie symultaniczne na język polski. W trakcie konferencji podzielonej na 5 sesji światowi eksperci zaprezentowali najnowsze osiągnięcia naukowe w zakresie wykorzystania

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Grzybowski

sztucznej inteligencji w okulistyce i optometrii. Moje gratulacje dla Pana Profesora.

Zapewne zaciekawili Państwa, jak przedstawiają się wyniki egzaminu specjalizacyjnego z okulistyki w sesji wiosennej 2022 r. Egzamin testowy zdawały 62 osoby, 14 osób nie zdało testu – to jest aż 22%. Egzaminu ustnego nie zdała jedna osoba.

W maju 2022 r. odbył się egzamin FEBO. Z Polski przystąpiło do egzaminu 26 kandydatów z czego 22 przeszło egzamin pomyślnie. Ze względu na pandemię egzamin odbywał się w wersji on-line. Tytuł FEBO uzyskali: Marcin Siudziński, Katarzyna Samelska, Małgorzata Kochana, Inna Protsiuk, Karolina Gerba-Górecka, Julia Grabowska, Patrycja Pijanka-Maciaszczyk, Kamila Katarzyna Schwarc, Marzena Wysocka-Kosmulska, Ewelina Chojnacka, Bernadetta Płatkowska-Adamska, Tomasz Haladus, Diana Wyrosłak-Bednarek, Magdalena Skorek-Walczak, Karolina Komar-Gruszka, Dorota Trela, Magdalena Babral, Anna Koziorowska, Katarzyna Zimmer, Magdalena Calka, Amadeusz Banyś, Mateusz Czunko.

1 kwietnia 2022 r. odbyły się dwie obrony doktorskie, których promotorem była prof. dr hab. n. med. Alina Bakunowicz-Łazarczyk: lek. Katarzyna Powierza obroniła rozprawę pt. *Endotelina-1 w wybranych schorzeniach narządu wzroku u dzieci i młodzieży*, a lek. Beata Chrzanowska-Grenda rozprawę pt. *Ocena morfologii plamki siatkówki oraz tarczy nerwu wzrokowego u dzieci z przebyłą retinopatią wcześniaków za pomocą optycznej koherentnej tomografii wysokiej rozdzielczości*.

24 czerwca 2021 r. Maja Waszczyk-Łączak obroniła rozprawę doktorską *Ocena terapii immunosupresyjnej w leczeniu przewlekłego zapalenia błony naczyniowej*, promotorem pracy był prof. dr hab. n. med. Jacek P. Szaflik.

Dziękuję bardzo moim respondentom: prof. Marcinowi Stopie, prof. Alinie Bakunowicz-Łazarczyk, prof. Andrzejowi Grzybowskiemu, lek. Annie Zając oraz lek. Arturowi Małyszczakowi.